

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

Evaluation of Bachelor of Education Program in Thai, the Faculty of Education,
Silpakorn University

ชลธิชา หอมฟุ้ง*
บุษบา บัวสมบุญ
บำรุง ชำนาญเรือ
มณฑนา วัฒนธนม
สมพร ร่วมสุข
อติมาส มากจู้

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร งานวิจัยนี้ใช้แนวคิดชิปปี้โอ (CIPPi model) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บัณฑิต นักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต คณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูพี่เลี้ยง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ มีผลการวิจัยดังนี้ 1) ด้านสภาพแวดล้อม ผลการประเมินเฉลี่ยอยู่ในระดับดี สาขามีจุดแข็ง คือคณาจารย์มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ และหลักสูตรมีคุณภาพ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า มีผลการประเมินเฉลี่ยในระดับดี ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะด้าน หนังสือ ตำรา ควรเพิ่มให้เพียงพอ ห้องคอมพิวเตอร์ควรปรับปรุง 3) ด้านกระบวนการ มีผลการประเมินเฉลี่ยในระดับดี 4) ด้านผลผลิต นักศึกษาจบการศึกษาตามหลักสูตร คิดเป็น 100 % บรรจุเป็นครูร้อยละ 82.93 ศึกษาต่อร้อยละ 12.20 ทั้งศึกษาต่อและทำงานร้อยละ 4.88 และ 5) ด้านผลกระทบ ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตในระดับมาก

Abstract

This research aimed to: 1) evaluate the Bachelor of Education program in Thai and 2) improve and develop the curriculum. This research was based on the CIPPi model. The samples were graduates, students, employers, lecturers, experts, administrators of the Faculty of Education, school administrators and school supervisors. The instruments were structured

* คณาจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (Faculty of Education) อาจารย์ชลธิชา หอมฟุ้ง (Cholticha Homfung) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา บัวสมบุญ (Asst .Prof. Busaba Buasomboon , Ph.D.) อาจารย์ ดร. บำรุง ชำนาญเรือ (Bamroong Chamnanrua, Ph.D.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณฑนา วัฒนธนม (Asst .Prof. Montana Watanatanom) รองศาสตราจารย์สมพร ร่วมสุข (Assoc. Prof. Somporn Ruamsuk) และอาจารย์ ดร. อติมาส มากจู้ (Atikamas Makjui, Ph.D.)

interview forms and questionnaires. The results of this research revealed that: 1) Context: the average of evaluation was at the high level. Strength: highly experienced and expert lecturers, high quality curriculum. 2) Input: the average of evaluation was at the high level. However, It is suggested to provide sufficient books and textbooks and improve the computer room. 3) Process: the average of evaluation was at the high level. 4) Product: all students graduated from the curriculum: the 82.93 percent of graduates was government teacher, the 12.20 percent of graduates studied master degree, and the 4.88 percent of graduates was government teacher and studied master degree in the same time. And 5) Impact: the employers were satisfied with the graduates' performance at the high level.

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้ชี้ให้เห็นความจำเป็นในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาดังกล่าว มุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,2549) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ,2551)

ภาษาไทยเป็นรายวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการศึกษาของเยาวชน เนื่องจากภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัยและสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้พัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ,2551)

ภาษาไทยเป็นวิชาที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาที่จะเป็นการศึกษาเพื่อต่อยอดสู่การประกอบอาชีพในอนาคต ฉะนั้นสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งจึงให้ความสำคัญกับหลักสูตรวิชาภาษาไทย ที่จำเป็นจะต้องมีการปรับหลักสูตรให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้บัณฑิตจบหลักสูตรเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ สามารถใช้วิชาภาษาไทยในการประกอบอาชีพได้ ทั้งนี้เนื่องด้วยสถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลักประการสำคัญคือการผลิตบัณฑิต ดังนั้น หลักสูตรเมื่อใช้ไปได้ระยะหนึ่ง จำเป็นต้องมีการปรับหลักสูตรเพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพได้ การประเมินหลักสูตรมี

วัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาบทวนเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้ผลการวัดในแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งที่ประเมิน (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537:217)

การประเมินหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากผู้ใช้หลักสูตรจะประเมินเพื่อพิจารณาตรวจสอบระบบบริหารหลักสูตรเพื่อปรับปรุงคุณภาพตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ยังต้องปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2548 : 17) ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรระดับอุดมศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

จากการเปิดสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง ฉบับปี พ.ศ. 2547) ที่ผ่านมา จำเป็นต้องมีการวิจัยเพื่อพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้มีมาตรฐานต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

กลุ่มตัวอย่าง

บัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2551 นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยชั้นปีที่ 3-5 ปีการศึกษา 2552 ผู้ใช้บัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทย คณาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาภาษาไทย ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูพี่เลี้ยง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประเมินผล (Evaluative Research) โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบยึดการตัดสินใจ (Decision-making approach) CIPPI modelของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam :1971)โดยประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context :C) ปัจจัยนำเข้า (Input : I) กระบวนการ (Process : PC) ผลผลิต (Product :PD) และผลกระทบ (Impact : IP) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดประชากรและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร

ขั้นที่ 2 พัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) นำเครื่องมือไปหาคุณภาพโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ขั้นที่ 3 นำเครื่องมือที่มีคุณภาพไปเก็บข้อมูลกับประชากร

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 5 สรุปผล

สรุปผล

1. ด้านสภาวะแวดล้อม (Context: C)

1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะอาจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิต ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและมีความครอบคลุมชัดเจนในระดับมาก

1.2 โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะอาจารย์ บัณฑิตมีความคิดเห็นตรงกันว่าเหมาะสมในระดับมาก

1.3 แผนการดำเนินงานของภาควิชา

คณะอาจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า สาขาวิชาการสอนภาษาไทยมีแผนการดำเนินงานทั้งการพัฒนาอาจารย์และพัฒนาสาขาวิชา บัณฑิต และนักศึกษาปัจจุบัน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า แผนการดำเนินงานของสาขาวิชามีความเหมาะสมในระดับมาก

1.4 จุดแข็งของสาขาวิชา

คณะอาจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า สาขาวิชามีจุดแข็งในเรื่องหลักสูตรที่มีลักษณะเป็นเอกเทศเฉพาะตัวคณะอาจารย์มีวุฒิปริญญาโทและปริญญาเอกตรงตามสาขาวิชา มีบุคลากรสายสนับสนุนทั้งของคณะและภาควิชาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชามีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย และเป็นที่รู้จักของกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง คณะอาจารย์ได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษ วิทยากร กรรมการประเมินผลงานทางวิชาการของหน่วยงานต่าง ๆ นักศึกษาก่อนเข้าศึกษามีความรู้ความสามารถทางภาษาไทย ส่วนบัณฑิตและนักศึกษาปัจจุบัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของสาขาวิชาด้านต่าง ๆ ในระดับมาก

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input: I)

2.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะอาจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มีความเห็นตรงกันว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ส่วนบัณฑิตมีความเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

2.2 โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณาจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มีความเห็นตรงกันว่า โครงสร้างหลักสูตร 54 หน่วยกิต และวิชาเลือก/หน่วยกิตมีความเหมาะสม ครอบคลุมสาขาวิชาทางภาษาไทยครบถ้วน โดยผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้ปรับเนื้อหาสาระและคำอธิบายบางรายวิชาให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ส่วนบัณฑิตมีความเห็นว่าโครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก

2.3 คุณสมบัติผู้เรียนและการสอบคัดเลือก

คณาจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาไทยมีความเห็นว่าคุณสมบัติของผู้เรียน ประเภทของการรับนักศึกษา และการสอบคัดเลือกมีความเหมาะสม ส่วนบัณฑิตมีความเห็นว่าคุณสมบัติของผู้เรียนและการสอบคัดเลือกมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

2.4 คุณสมบัติอาจารย์ที่สอน/อาจารย์ที่ปรึกษา

คณาจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาไทยมีความเห็นว่าคุณสมบัติของอาจารย์ที่สอนมีความเหมาะสมเนื่องจากมีวุฒิระดับปริญญาโทและปริญญาเอกตรงสาขา มีความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา คณาจารย์ มีความเห็นว่าเหมาะสมเช่นกัน อาจารย์และนักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อาจารย์ให้คำปรึกษาทั้งในด้านวิชาการและการดำเนินชีวิต บัณฑิตและนักศึกษาปัจจุบันมีความเห็นตรงกันว่าคุณสมบัติอาจารย์ที่สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

2.5 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ผู้บริหาร คณาจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มีความเห็นว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในภาพรวม มีทั้งเหมาะสมและไม่เหมาะสม ส่วนบัณฑิตและนักศึกษาปัจจุบันมีความเห็นตรงกันว่าเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้ได้แยกสรุปตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ประเด็นแรก เรื่อง สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ผู้บริหารเห็นว่ามีค่อนข้างเพียงพอ มีระบบเจ้าหน้าที่ให้บริการติดตั้งเครื่องตามที่คุณสอนขอใช้บริการ รวมทั้งมีนโยบายพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีอุปกรณ์ทุกด้าน ส่วนคณาจารย์มีความเห็นว่าสื่อและอุปกรณ์ยังไม่เพียงพอและไม่ทันกับเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว สำหรับบัณฑิตและนักศึกษาปัจจุบันมีความเห็นตรงกันว่าสื่อและอุปกรณ์มีความเหมาะสมในระดับมาก

ประเด็นที่สอง เรื่อง หนังสือ ตำรา วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในห้องสมุด ผู้บริหารและคณาจารย์มีความเห็นตรงกันว่าไม่เพียงพอกับความต้องการ เนื่องจากมีงบประมาณจัดซื้อน้อย ในขณะที่เปิดหลักสูตรเพิ่มขึ้น ผู้บริหารเสนอความเห็นว่าคุณสมบัติของห้องสมุดอื่น ๆ และพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการสืบค้นข้อมูล ส่วนบัณฑิตและนักศึกษาปัจจุบันมีความเห็นตรงกันว่าหนังสือ ตำรา วารสาร ฯลฯ เพียงพอและทันสมัยในระดับมาก

ประเด็นที่สาม เรื่อง ห้องคอมพิวเตอร์และศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้บริหาร และคณาจารย์มีความเห็นตรงกันว่าต้องปรับปรุงเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ทันสมัยและเพียงพอ ส่วนบัณฑิตและนักศึกษาปัจจุบันมีความเห็นตรงกันว่า ห้องคอมพิวเตอร์และศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีเพียงพอสำหรับการใช้งานในระดับปานกลาง

ประเด็นที่สี่ เรื่อง ห้องเรียน ห้องประชุม/สัมมนา ผู้บริหารและคณาจารย์มีความเห็นว่าเพียงพอแต่ยังขาดห้องเรียนขนาดใหญ่ ส่วนบัณฑิตและนักศึกษาปัจจุบันเห็นตรงกันว่า มีห้องเรียน ห้องประชุม/สัมมนาเพียงพอในระดับมาก

ประเด็นสุดท้าย เรื่อง ห้องทำงานของอาจารย์ ผู้บริหารและคณาจารย์มีความเห็นว่าค่อนข้างแออัด แต่สถานที่สำหรับนักศึกษาทำงาน พักผ่อน มีเพียงพอ ส่วนบัณฑิตและนักศึกษาปัจจุบันมีความเห็นตรงกันว่าสถานที่สำหรับนักศึกษาทำงานเหมาะสมในระดับมาก

2.6 งบประมาณในการผลิตบัณฑิต

ผู้บริหารมีความเห็นว่างบประมาณมีจำกัด ภาควิชาต้องใช้จ่ายเงินรายได้จากโครงการพิเศษสมทบกับงบประมาณแผ่นดินเพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีความเห็นเลิศทางวิชาการตามยุทธศาสตร์ของภาควิชา ส่วนบัณฑิตมีความเห็นว่าความเหมาะสมของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทยด้านงบประมาณในการผลิตบัณฑิตมีความเหมาะสมในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการ (Process : PC)

บัณฑิตและนักศึกษา ปัจจุบันมีความเห็นสอดคล้องกันว่า พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนด้านพฤติกรรมของผู้เรียน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ การจัดการเรียนการสอน และการให้บริการและการสนับสนุน มีความเหมาะสมในระดับมาก

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูพี่เลี้ยง มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์มีความเหมาะสมทั้งด้านภาระงานที่กำหนด ระยะเวลา วิธีการประเมินผล และกระบวนการนิเทศของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์มีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรว่าคณะให้อำนาจภาควิชา/สาขาวิชาเป็นผู้บริหารหลักสูตรโดยตรง ทั้งนี้การเปิดหลักสูตรระดับปริญญาตรี ควรเป็นไปตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ในด้านการประเมินหลักสูตรควรดำเนินการในลักษณะการวิจัย ส่วนคณาจารย์มีความเห็นว่าสาขาวิชามีการวางแผนในการดำเนินการเปิดหลักสูตรทุกระดับ มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา รวมทั้งมีการวางแผนการประเมินหลักสูตรตามวงจรของหลักสูตร

สำหรับประเด็นด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สาขาวิชาได้ดำเนินการหลักสูตรโดยมีการประกันคุณภาพของหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 อย่างน้อย 4 ประการ คือ การบริหารหลักสูตร ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา และความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และเมื่อสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ได้ดำเนินการสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง) ฉบับปี พ.ศ. 2547 มาครบรอบหลักสูตร 5 ปีแล้ว สาขาวิชาได้ดำเนินการโครงการวิจัยประเมินหลักสูตรให้สอดคล้องกับประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 และการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553

4. ด้านผลผลิต (Product :PD)

นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตร ปรับปรุง) ฉบับปี พ.ศ. 2547 สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตร คือ ใช้เวลา 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 100 ได้รับการบรรจุเป็นครู ร้อยละ 82.93 ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 12.20 ทำงานและศึกษาต่อ ระยะเวลาเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 4.88

ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจในคุณลักษณะบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือศึกษาต่อในระดับ มาก ทั้งด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน/การศึกษา ทักษะและบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน/ การศึกษา รวมทั้งคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ

5. ด้านผลกระทบ (Impact : IP)

ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตในระดับมาก ทั้งด้านผลงานสำเร็จ ตามกำหนดเวลา ผลงานมีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน มีความประณีต แสดงออกถึงความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รวมทั้งนำผลงานมาประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และผู้บัณฑิตมีความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงานของบัณฑิตในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาวะแวดล้อม (Context: C)

จากผลการวิจัยพบว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและมีความ ครบคลุมชัดเจน กล่าวคือ มุ่งผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นครูที่มีความรู้ มีความสามารถทางการสอนภาษาไทย เพื่อให้ ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติที่จะได้รับใบประกอบวิชาชีพครูตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และตามแนวทางของมติสภาคณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ในเรื่องการพัฒนา ยกระดับฐานะวิชาชีพครูให้สูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของหลักสูตรที่ดี คือ สอดคล้องกับความต้องการของ สังคม สามารถสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติ (สังต์ อุทรานันท์, 2532: 212) ด้านแผนการ ดำเนินงานกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสาขาวิชาให้ความสำคัญกับคุณภาพ ของอาจารย์โดยกำหนดการรับอาจารย์ให้ตรงกับหลักสูตรที่เปิดสอน ได้แก่ สาขาศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ และ สาขาหลักสูตรและการสอนที่เน้นกลุ่มวิชาภาษาไทย ทำให้อาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชามีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ตรงกับวิชาที่สอน สอดคล้องกับที่นักศึกษาให้ความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดคือ อาจารย์ ผู้สอนในแต่ละรายวิชามีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ตรงกับวิชาที่สอน อาจารย์ในสาขาวิชาจบ การศึกษาด้านครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ เป็นจำนวนเกินครึ่ง อีกส่วนหนึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาเอกด้าน วรรณคดีและภาษา ทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ทั้งวิธีการสอนและเนื้อหา อาจารย์ที่ไม่ได้จบครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ล้วนมีประสบการณ์ตรงในการสอนระดับมัธยมศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปีขึ้นไป ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า จุดแข็งคือ สาขาวิชามีความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นที่รู้จักของกลุ่มวิชาชีพที่ เกี่ยวข้อง รวมทั้งนักศึกษาก่อนเข้าศึกษามีความรู้ความสามารถทางภาษาไทย

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นระดับเห็นด้วยมากที่สุด คือ ความสำคัญด้านคุณภาพของนักศึกษา ได้มีการจัดทำฐานข้อมูลหลักสูตรและรายวิชาที่เป็นปัจจุบัน กำหนดชั้นเรียนและกลุ่มเรียนที่เหมาะสมกับรายวิชา ส่งเสริมสนับสนุนจัดหาแหล่งการเรียนรู้ แหล่งฝึกประสบการณ์ตามหลักสูตร จัดทำโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน กำหนดให้นักศึกษาลงทะเบียนตามรายวิชาและกลุ่มวิชาอย่างเหมาะสม และร่วมมือกันระหว่างนักศึกษา อาจารย์ และครูพี่เลี้ยงในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ ดังนั้น นักศึกษาจึงมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรของสาขาวิชาเหมาะสมมากเพราะมีทั้งกลุ่มของการสอนและการวิจัย ภาษาและภาษาศาสตร์ วรรณคดีและคติชนวิทยา มีการสอนด้านเทคโนโลยี การสื่อสารภาษาต่างประเทศ รวมถึงการนำนักศึกษาไปศึกษาดูงานทำให้ได้ประสบการณ์มาก

2. ปัจจัยนำเข้า (Input: I)

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม โดยที่วัตถุประสงค์เป็นไปตามมาตรฐานของสำนักคณะกรรมการอุดมศึกษา การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยเฉพาะประเด็นที่หลักสูตรมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรมนั้น บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับมากที่สุดเป็นลำดับแรก สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ครูพี่เลี้ยงที่กล่าวว่านักศึกษา มีพฤติกรรมดี ช่วยเหลืองานโรงเรียนเป็นอย่างดี ส่วนในด้านโครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดคือ การกำหนดรายวิชาชีพครู สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร วิชาเอกภาษาไทยทั้ง 4 กลุ่ม เหมาะสม คือ การสอนและการวิจัย ภาษา ภาษาศาสตร์ วรรณคดีและคติชนวิทยา ทั้งนี้การเรียนลำดับรายวิชาในหมวดต่าง ๆ เหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้รู้ในด้านการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะให้ปรับเนื้อหาสาระและคำอธิบายบางรายวิชาให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

ด้านคุณสมบัติผู้เรียน/การสอบคัดเลือกมีความเหมาะสมมากที่สุด เช่นเดียวกับด้านคุณสมบัติอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าอาจารย์มีความรู้ ประสบการณ์ด้านการสอน และมีความสามารถให้คำแนะนำแก่นักศึกษา รวมถึงมีคุณธรรมและจริยธรรม

ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก แต่ปัญหาเร่งด่วนคือ จำนวนคอมพิวเตอร์ยังไม่เพียงพอสำหรับนักศึกษา รวมทั้งหนังสือ ตำรา วารสาร ฯลฯ ส่วนด้านงบประมาณในการผลิตบัณฑิต ผู้บริหารมีความเห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมาจัดสรรค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอ ส่วนนักศึกษา อาจจะเห็นว่า ยังไม่ได้รับประโยชน์จากค่าธรรมเนียมที่เสียไปอย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามบัณฑิตและนักศึกษาปัจจุบันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงบประมาณในระดับมาก

3. กระบวนการ (Process: PC)

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นต่อพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของผู้สอนเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกด้าน ได้แก่ มีบุคลิกภาพดี มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า มีประมวลการสอนตามรายวิชาที่สอน และมีเทคนิคและความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ โดยเฉพาะด้านบุคลิกภาพซึ่งประกอบด้วย การแต่งกาย กิริยาท่าทาง การใช้ภาษาเหมาะสมกับความเป็นครู ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้สอนวิชาภาษาไทยทุกท่านต้องระมัดระวังเรื่องการใช้ภาษาในการสื่อสาร เพราะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาไทย เพื่อให้การ

จัดการเรียนการสอนนักศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้านผลิตบัณฑิตที่สามารถใช้ความรู้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร... และผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ จริยธรรม ศรัทธาในวิชาชีพครู... (คณะศึกษาศาสตร์, 2547 : 2) ส่วนด้านพฤติกรรมของผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นระดับมากที่สุด ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน รองลงมาในระดับมากที่สุด คือ การเข้าเรียนสม่ำเสมอ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้สอนเกือบทุกรายวิชาจะตรวจสอบการเข้าเรียนของนักศึกษาทุกสัปดาห์ และให้นักศึกษาปฏิบัติงานกลุ่ม อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในประเด็น มีการเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนเรียนเหมาะสมเป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่มีพฤติกรรมที่จะเตรียมพร้อมก่อนเข้าเรียน เนื่องจากมีรายวิชาเรียนและภาระงานในแต่ละภาคการศึกษาค่อนข้างมาก ประกอบกับอาจารย์อาจจะไม่ได้มอบหมายงานให้นักศึกษาเตรียมข้อมูลมาประกอบการเรียนยกเว้นสัปดาห์ที่ให้นักศึกษานำเสนองาน

ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าภาระงานที่กำหนดมีความเหมาะสมทั้งงานสอน งานวิจัย งานธุรการและการปกครอง และงานพัฒนาสถานศึกษาและชุมชน อย่างไรก็ตาม เรื่องระยะเวลาการฝึกประสบการณ์แม้ว่าส่วนใหญ่จะเห็นว่า 1 ปีเหมาะสมดีแล้ว แต่ไม่เห็นด้วยกับการเริ่มฝึกประสบการณ์ฯ ในภาคเรียนที่ 2 ควรเริ่มฝึกในภาคเรียนที่ 1 เพื่อจะได้รู้จักนักเรียนตั้งแต่ต้นและสอนเนื้อหาได้ต่อเนื่อง สำหรับประเด็นวิธีการประเมินผลและกระบวนการนิเทศเหมาะสมดีแล้ว

ด้านการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับมากที่สุด คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากรายวิชาเกือบทั้งหมดของหลักสูตรภาษาไทย เน้นให้นักศึกษาค้นคว้าทำรายงานในลักษณะของการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลไม่ว่าจะเป็นด้านภาษา ทักษะทางภาษา วรรณคดี วรรณกรรม ตลอดจนด้านการสอนและวิจัยในส่วนที่เน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ก็จะสามารถคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สำหรับประเด็นอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเหมาะสมระดับมาก ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และมีการวัดประเมินผลหลากหลาย ชัดเจน

ด้านการบริหารหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าหลักสูตรปริญญาตรีควรเป็นไปตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติ และเสนอให้รวมหลักสูตรหลายสาขา เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ฯลฯ เป็นหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต 5 ปี เพื่อแก้ไขปัญหาอาจารย์ประจำหลักสูตรไม่เพียงพอ นอกจากนี้ การประเมินหลักสูตรควรทำในลักษณะงานวิจัยเพื่อจะได้มีข้อมูลที่เป็นระบบและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง) ฉบับปี พ.ศ. 2547 เป็นหลักสูตรที่ได้มาตรฐานเนื่องจากดำเนินการหลักสูตรโดยมีการประกันคุณภาพของหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548

4. ผลผลิต (Product: PD)

จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเป็นที่น่าสนใจ เนื่องจากนักศึกษาที่วัดระดับคะแนนเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป มีร้อยละ 95.12 ต่ำกว่า 3.00-2.50 ร้อยละ 4.88 และ ไม่มีระดับคะแนนต่ำกว่า

2.50 แสดงว่าบัณฑิตมีผลการเรียนอยู่ในระดับดีถึงดีมาก ส่วนสภาพการมีงานทำหลังจบการศึกษา พบว่าจำนวนบัณฑิตถึงร้อยละ 82.93 รับราชการเป็นครูสอนภาษาไทยในสถานศึกษาของรัฐ กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโท บัณฑิต ร้อยละ 12.20 และทั้งรับราชการเป็นครูสอนภาษาไทยและกำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโท บัณฑิต ร้อยละ 4.88 ทั้งนี้เนื่องมาจากบัณฑิตส่วนหนึ่งเป็นนักเรียนทุนโครงการผลิตครูซึ่งมีการสอบคัดเลือกก่อนมาศึกษาต่อแล้ว

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตพบว่า พึงพอใจคุณลักษณะบัณฑิตในระดับมากทั้ง 4 ด้าน คือ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน/การศึกษาของบัณฑิต บัณฑิตมีความรู้ความสามารถเพียงพอในการปฏิบัติงาน/การศึกษา ทักษะที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน/การศึกษาของบัณฑิต บัณฑิตมีทักษะการทำงานกลุ่ม สิ่งเหล่านี้สะท้อนถึงการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่เน้นให้นักศึกษามีทักษะการคิดวิเคราะห์ การปฏิบัติจริง ทั้งในและนอกห้องเรียน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพซึ่งสามารถนำไปใช้เมื่อทำงานหลังจบการศึกษา

5. ผลกระทบ (Impact : IP)

ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตในระดับมาก โดยด้านที่มีคะแนนสูงสุด คือ ความมีคุณธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบัณฑิตตอบตรงกันว่า มีลักษณะคุณธรรมจริยธรรมเป็นลำดับแรก นอกจากนั้นก็มี ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน บุคลิกภาพที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน และทักษะที่ส่งผลในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี

ในส่วนความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่ประเมินด้านความรู้พบว่าอยู่ในระดับดี บัณฑิตมีความรู้ความสามารถเพียงพอในการปฏิบัติงาน ใฝ่รู้ในการศึกษาเรียนรู้วิชาการใหม่เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จัดระบบการทำงาน และพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกระบวนการที่มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้

โดยสรุปแล้วหากพิจารณาผลการประเมิน 5 องค์ประกอบ ผู้วิจัยสามารถจัดทำรายการข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไปอันเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการประเมินหลักสูตร (Sowell, 2005: 241) และเป็นแนวทางหลักของการประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPPI Model คือ ใช้ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในการตัดสินใจ (สัจจ อุทรานันท์, 2532: 281) อย่างไรก็ตามการปรับปรุงบางองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (15) งบประมาณในการผลิตบัณฑิต (16) การให้บริการและการสนับสนุนจากหน่วยงาน เป็นการดำเนินงานโดยคณะกรรมการบริหารคณะศึกษาศาสตร์ จึงเห็นควรให้ประธานกรรมการหลักสูตรได้มีส่วนในการเสนอแนะ กำหนด นโยบายของปัจจัยทางกายภาพ งบประมาณ หรือบุคลากรสนับสนุนดังกล่าวต่อผู้บริหารของคณะ เพื่อจะได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่า การปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไปมีประเด็นที่ควรคำนึงถึงดังนี้

1. การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

2. การสำรวจความต้องการและความคาดหวังจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ตลาดแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครูสภา และสถานศึกษาในชุมชน
3. การจัดลำดับรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษาสำหรับการลงทะเบียนของนักศึกษา
4. การยกเลิกบางรายวิชา หรือรวมเนื้อหาบางวิชาเข้าด้วยกัน
5. อาจารย์ผู้สอนแสดงเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างชัดเจน และต่อเนื่อง
6. อาจารย์ผู้สอนควรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนให้มากขึ้น
7. คณะวิชาควรเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาค้นคว้าและทำงาน
8. ผู้บริหารควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้เป็นอันดับแรก และควรให้ผู้สอนมีส่วนร่วมในการพิจารณาโดยตรง
9. คณะวิชา ภาควิชา และสาขาวิชา ควรมีการประชุมร่วมกับสถานศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อกำหนดนโยบาย หรือวางแผนเป้าหมายในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทบทวนครั้งต่อไป

เพื่อให้ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรในรอบต่อไปมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การทบทวนครั้งต่อไปควรคำนึงถึงข้อปฏิบัติดังนี้คือ หลังจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและมีการวิเคราะห์ผลแล้ว ควรมีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์ผู้ใช้นิตยสารที่จะสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์โดยให้บัณฑิตเป็นผู้แนะนำ นอกจากนี้ผลการวิจัยที่สรุปว่า องค์ประกอบด้านการบริหารงานของคณะศึกษาศาสตร์ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตรโดยตรงอาจมีบทบาทสำคัญในหลักสูตรเช่นเดียวกับตัวหลักสูตรและการเรียนการสอนเนื่องจากเป็นผู้กำหนดนโยบายเรื่องปัจจัยทางกายภาพ งบประมาณ และบุคลากรสายสนับสนุน จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจสำหรับผู้ทบทวนครั้งต่อไป ที่จะศึกษาว่าองค์ประกอบดังกล่าวมีผลกระทบโดยตรงต่อองค์ประกอบอื่นของหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร หรือมีความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรภัสสร อินทบำรุง.(2558). “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร”Veridian E-Journal ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน) : 700-713.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2547). หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง) ฉบับปี พ.ศ. 2547. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ. (2554).การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์ และศิริวรรณ วนิชวัฒนวรชัย. (2558). “การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์.” Veridian E-Journal ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน) : 47 – 60.

- มารุต พัฒนาผล. (2556). การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- วชิระ จันทราช.(2554). “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์” มหาวิทยาลัยศิลปากร”. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. ปีที่ 3 ฉบับที่ 1,2 (กรกฎาคม – ธันวาคม),64-77.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2523). พัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- _____. (2525).การพัฒนาหลักสูตร และการสอนมิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ธเนศวรการพิมพ์.
- _____. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2554). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อาร์แอนด์ปรีนท์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สัจด์ อุทรานันท์.(2532). เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550-2554. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ภาษาต่างประเทศ

- Stufflebeam, Daniel L. and others.(1971). Education and Decision Making.Illinois: Peacock Publisher Inc.
- _____.(2002). CIPP model evaluation checklist A tool for applying the fifth installment of the CIPP Model to assess long-term enterprises.Accessed May 25, 2014. Available from <http://www.wmich.edu/evalctr/checklists/cippchecklist.htm>.